

בית משפט השלום באילת

ת"א 13770-05-10 אקו טיולי מדבר בע"מ ואח' נ' פרדייז הולילנד תיירות ונופש בע"מ
ואח'

בפני כב' השופטת שטרית

התובעת: אקו טיולי מדבר בע"מ

נגד

הנתבעים: 1. פרדייז הולילנד תיירות ונופש בע"מ
שולחי צד ג' 2. אדוארד סורין

נגד

צד ג': בנימין ברשישת

פסק דין

בפניי תביעה כספית לפיצוי בגין הפרת זכויות יוצרים על ידי העתקה של 2 טקסטים ותמונה.

1. התובעת, חברה שעיסוקה בתחום אטרקציות וטיולי מדבר מאורגנים לירדן ומצרים, ומקום מושבה בעיר אילת.

2. נתבעת 1 חברה העוסקת גם היא בשירותי אטרקציות וטיולים מאורגנים לירדן ומצרים, מקום מושבה באילת ומטבע הדברים ואין חולק היא חברה מתחרה לתובעת. הנתבע 2 הינו מנכ"ל הנתבעת 1 ובעל מניות יחיד.

3. צד ג' הוא בעל חברה המספקת שירותי אינטרנט והמתמחה, בין היתר, בבניית אתרי תדמית לעסקים, עיצוב גרפי וקידום אתרים ברשת האינטרנט ובמנועי חיפוש.

תמצית טענות התובעת

4. התובעת טוענת לשלוש הפרות שונות של זכויותיה על ידי הנתבעים 1-2: **האחת**, העתקה מאתר האינטרנט של התובעת טקסט באנגלית המפרט מסלול טיול יומי לפטרה (להלן: **הטקסט הראשון**) על גבי מנשרים (פליירים) אותם הפיצו הנתבעים. נטען, כי מהלך חודש מרץ 2010 הגיע תושב חוף המתייר באילת למשרדי התובעת כשבידו פלייר של הנתבעת 1 וביקש לבדוק אפשרות לשכור שירותי התובעת לטיול בפטרה. עיון באותו פלייר העלה כי מדובר בטקסט בשפה האנגלית המפרט מסלול טיול של יום אחד לפטרה, ולמעט מספר מילות קישור, הכתוב בו זהה לחלוטין לזה שהרכיבה אשת מנהל התובעת ואשר מפורסם באתר האינטרנט של התובעת מזה שנים רבות. לטענתה, הטקסט הכתוב כולל תיאורים גיאוגרפיים והיסטוריים המובאים בסגנון כתיבה

בית משפט השלום באילת

ת"א 10-05-13770 אקו טיולי מדבר בע"מ ואח' נ' פרדייז הולילנד תיירות ונופש בע"מ
ואח'

ייחודי ומקורי אשר משקפים מאמץ וכישרון כתיבה של אשת מנהל התובעת, הגברת אנגילה הרנשטט אשר בעברה עבדה כעורכת תוכן במספר תחנות רדיו באנגליה.

השנייה, העתקת תמונה מאתר האינטרנט של התובעת, בה נצפה גייפ בנוף מדברי ופרסומה באתר אינטרנט של הנתבעים (להלן: **התמונה**).

השלישית, העתקה של טקסט המציע הפלגה - שייט במפרץ אילת והסביבה מאתר האינטרנט של התובעת לאתר האינטרנט של הנתבעים (להלן: **הטקסט השני**). הטקסט טוענת התובעת הוא מורכב וייחודי, פרי עטה ומשקף מאמץ רב וידע רחב היקף של מנהלי התובעת אשר ערכו אותו.

נוכח הפרות אלה, עותרת התובעת לפיצוי כספי בסך של 150,000 ₪ ואיסור על הנתבעים לעשות כל שימוש בכל תוכן ו/או תמונה של התובעת בכל אמצעי הפצה.

תמצית טענות הנתבעים

5. בכתב הגנתם הכחישו הנתבעים כי מדובר בהעתקה של מסלול הטיול היומי לפטרה מאתר האינטרנט של התובעת, הכחישו כי מדובר במסלול אותו הרכיבה וערכה הגב' אנגילה הרנשטט ועיקר טענתם היא כי לא קמה לתובעת זכויות יוצרים ביחס לשני הטקסטים ולתמונה. באשר למסלול הטיול מאילת לפטרה פרטו וטענו כי מדובר במסלול טיול אחד ואין אפשרות ודרך למסלול אחר, משום שמסלול הטיול לפטרה עובר בין כל המקומות הנזכרים בטקסט המופיע אצל התובעת ואצל כל החברות המפעילות טיולים באזור אילת. מקורו של מסלול הטיול היומי לפטרה נטען, הוא דווקא בסוכני נסיעות ירדניים והוא מופץ ומתורגם בטקסט חופשי באנגלית וניתן למצוא מסלול זה הכולל את המעברים מאתר לאתר תוך תיאורם, גם אצל חברות אחרות העוסקות בתחום זה.

גם ביחס לטקסט השני - הפלגה במפרץ אילת, נטען, כי התובעת כמו כל החברות הפועלות באילת מבצעות טיולים לירדן וסיני, ומשווקים בדיוק רב את אותם מסלולי טיולים, לרבות מסלול הטיול לפטרה שהוא אף כטענת התובעת הטיול המבוקש ביותר. לתובעת נטען אין מונופול על מסלולי הטיולים על האתרים על שמותיהם ונופיהם. חזרה והדגישה כי מדובר במסלולי טיולים זהים אותם מציעים סוכני נסיעות ירדניים לחברות בישראל, כשאלה מתוארים בסגנון ובשפה זהים לחלוטין לטקסט התובעת. ובכל מקרה אין בתיאור מסלולי הטיולים כל ייחודיות או מטבעות לשון או ביטוי המקנים להם הגנה כמשמעותה בחוק זכויות יוצרים, התשס"ח-2007.

לתמיכה בטענותיהם - הפנו הנתבעים לקביעותיו של בית המשפט לתביעות קטנות בתק 1124/07 בפסק דין מיום 16.8.2007 (כב' השופטת ט. חיימוביץ) והחלטה בבר"ע 682/07 מיום 22.7.2008 (כב' השופט נ. הנדל) (שם בפרשה זהה לחלוטין תבע מנהל התובעת ארז הרנשטט חברה אחרת

בית משפט השלום באילת

ת"א 10-05-13770 אקו טיולי מדבר בע"מ ואח' נ' פרדייז הולילנד תיירות ונופש בע"מ
ואח'

"חולית סיורי מדבר בע"מ ואח"י" על העתקה של מסלולי טיולים מאתר האינטרנט שלו) לפיהן מסלולי הטיול שהכין התובע ופרסם באתר האינטרנט, אינם יכולים להיכנס לגדר יצירה מקורית, באשר אין בהם את המקוריות הנדרשת, לא במסלול עצמו ולא בסגנון הכתיבה. בעניין זה אף הדגישו הנתבעים כי באותה פרשה נדון בין היתר מסלול הטיול היומי לפטרה – הטקסט הראשון, וכפי ענייננו בהפרה הראשונה.

באשר להעתקה של התמונה מאתר האינטרנט של התובעת לזו של הנתבעת נטען, כי התובעת לא הציגה כל ראיה המעידה כי היא זו שצילמה את התמונה ולחילופין היא זו שהזמינה את התמונה, מכאן ובהעדר אסמכתא למקור הצילום, אין כל בסיס לזכות יוצרים בתמונה ולפיכך העתקתה מותרת.

טענות נוספות של הנתבעים, עניינן במניע להגשת התובענה שבסיסו בתחרות עסקית בין חברות העוסקות בתחום זהה וניסיונה של התובעת להשיג יתרון על דרך של הגשת תובענות חוזרות ונשנות בעילה של הפרת זכויות יוצרים נגד מתחרותיה, תוך שהיא גורמת להם לנזקים והכל בעניינים בהם אמר וקבע בית המשפט. בתמיכה לטענה זו ציינו, כי חרף הזמן שחלף מאז ידיעת התובעת על ההפרות לכאורה, לא מצאה זו לפנות לבית המשפט בבקשה דחופה לצו שימנע המשך עשיית שימוש בטקסטים ובתמונה, לא מצאה לפנות אליהם בבקשה או התראה למנוע את ההפרה הנטענת אלא בחרה בהגשת תביעה דנן.

טענת הגנה אחרת לה טענו הנתבעים הינה, כי הגם וימצא שלתובעת זכויות יוצרים בנטען ואלה הופרו, עומדת להם הגנת "מפר תמים" מאחר ואתרי האינטרנט אליו הועתקו לכאורה הטקסט השני והתמונה, הוקמו או שודרגו ע"י צד ג' והוא מר בנימין ברששת אשר בנה את האתרים. הם נטען לא ידעו ולא היה עליהם לדעת כי הטקסט והתמונה הועתקו מאתר האינטרנט של התובעת, וכל חלקם הוא בתשלום עבור כתיבת מסלולי הטיולים, תיאורם ושילובם של תמונות.

נתבע 2 הוסיף כי לא הייתה לו כל ידיעה או שליטה על מקורות הטקסטים או התמונה, ואין להטיל עליו אחריות להפרות הנטענות, וכי לא צמחה לו כל תועלת אישית מהעוולות, ככל והיו כאלה.

תמצית טענות צד ג' – מר ברששת בנימין

6. תכני האתרים של הנתבעים לרבות כתיבת מפרטי הטיולים וצירוף תמונות בוצעו ופורסמו על ידי הנתבעים בלבד. מלאכתו הייתה אחת - לספק את התשתית והשלד הטכני של האתר לצורך תפעולו והחזקתו. הוסיף כי אינו מספק שירותי תוכן ועבודתו מתבצעת תוך הקפדה על זכויות יוצרים.

בית משפט השלום באילת

ת"א 10-05-13770 אקו טיולי מדבר בע"מ ואח' נ' פרדייז הולילנד תיירות ונופש בע"מ
ואח'

7. הצדדים הגישו תצהירים, מטעם התובעת העיד מנהלה ארז הרנשטט, מטעם הנתבעים העידה אידית נבון כהן ואדוארד סורין, ומטעם צד ג' העיד בנימין ברששת בעצמו. לאחר ישיבת ההוכחות הגישו הצדדים סיכומים בכתב.

דיון והכרעה

8. בכתב התביעה הכחישו הנתבעים את דבר העתקה של טקסט הראשון - טיול יום אחד לפטרה, והכחישו כי הטקסט השני - הפלגה במפרץ אילת, הוא פרי עטה של התובעת ונערך על ידה. בהמשך ההליך המשפטי ניכר כי טענות אלה כמעט ונונחו, והטענה מטעם הנתבעים כי מקורו של הטקסט הראשון הוא בסוכנות ירדנית, והוא נמצא באתרי אינטרנט של חברות אחרות המפעילות טיולים באזור, נתמכה בהפנייה לפסקי דין של בית המשפט לתביעות קטנות והמחוזי בערער וכפי שיפורט בהמשך.

מצד התובעת אציין, כי למעט טענות כלליות שבאו בתצהיר מטעם הגב' רושנטט והפניה לאתר האינטרנט שלה, לא צרפה ראיה חיצונית ביחס למקורות הטקסטים, ועיקר טענתה (עד לשלב הסיכומים) כמו זו של הנתבעים התמקדה בעיקר בשאלה שבמחלוקת והיא - האם לתובעת קמה זכות יוצרים בשני הטקסטים ובתמונה. זו השאלה לפניי וככל שהתשובה תהא חיובית, תבחן השאלה האם הופרו זכויות אלה על ידי הנתבעים ואז צד ג'.

9. תכליתו של חוק זכויות יוצרים תשס"ח-2007 (להלן "החוק"), היא בין היתר להשיג את האיזון הראוי בין הצורך ביצירת תמריץ הולם ליצירה לבין אינטרסים אחרים של טובת הציבור (ראו דברי ההסבר לחוק, הצ"ח 196, תשס"ה, עמ' 1116). על פי החוק, הגנת יוצרים מוענקת לחמישה סוגים של יצירות: יצירה ספרותית, יצירה אמנותית, יצירה דרמטית, יצירה מוסיקלית ותקליט. אלה, בחלקם מוגדרים על דרך הריבוי ללא התייחסות להיקף היצירה ואיכותה.

במקרים חריגים הכיר בית המשפט בקיומה של הגנת יוצרים אף ברצף קצר של מילים בודדות ביצירה, צירוף מילים או ביטוי, אשר מידת המקוריות והייחודיות שבהם הפכו למרכז ועיקר אותה יצירה בה שולבו, כך למשל: צירוף המילים "הופה הולה הולה הולה..." (ת"א 2378/98 (מחוזי ת"א יפו) אקו"ם אגודת קומפוזיטורים ואח' נגד ראובני פרידן בע"מ; לביטוי "אין סוסים שמדברים עברית" [ת"א 59229/96 (שלום ת"א יפו) אקו"ם בע"מ נגד פלד (3) תקשורת בע"מ].

10. בעניינו כאמור, מדובר בשני טקסטים כתובים ותמונה אחת. הטקסט הראשון (בשפה האנגלית) שכותרתו "ירדן פטרה - סיור ביום אחד" מתאר מסלול טיול מנקודת היציאה שבמלונת אילת ועד לעיר פטרה שבירדן.

בית משפט השלום באילת

ת"א 10-05-13770 אקו טיולי מדבר בע"מ ואח' נ' פרדייז הולילנד תיירות ונופש בע"מ
ואח'

טרם שאפנה לבחינת הטקסטים אקדים באלה הדברים; כאמור, דבר פסק הדין בתק 1124/07 הרנשטט ארו' נ' חולית סיורי מדבר בע"מ ואח' (ניתן ביום 16.8.2007 ע"י ס. הנשיא השופטת טלי חיימוביץ (כתוארה אז) בתביעה קטנה אותה הגיש מר ארו' הרנשטט נגד החברה ובעניין 3 מסלולים כשבין אלה מסלול טיול יום אחד לפטרה הוא הטקסט הראשון בענייננו) וההחלטה בבר"ע 682/07 (ניתנה ביום 22.7.2008 ע"י ס. הנשיא כבי' השופט הנדל, כתוארו אז) באו בכתב הגנתם של הנתבעים תוך ציטוט עיקרם ושימת דגש על העובדה כי אלה מתייחסים גם לטקסט הראשון שבענייננו - טיול יום אחד לפטרה.

בית המשפט לתביעות קטנות קבע בסעיף 9 בפסק הדין:

"אם נעיין בתוכנית הטיול של BENAYAH'S EXPERIENCE חברת טיולים המנוהלת על ידי או בשיתוף בניה בלום (עד מטעם התובע, אשר הגיש תצהיר אך לא זומן להעיד), ניווכח כי הטיול שנקרא "יום אחד לפטרה" עובר במסלול כדקלמן: יציאה ממלונות אילת, מעבר לגבול ערבה, אחרי מעבר הגבול נסיעה דרך ואדי יטם עד פטרה, כניסה לפטרה דרך קניון סיק, לקזאנה. המשך היום בשאר המונומנטים של העיר האבודה, צהרים בתוך פטרה, טיול קצר בעקבה".

בהמשך ובסיכומם של דברים נקבע:

"איני סבורה כי מסלול כזה או אחר של טיול, נכנס לגדר "יצירה" מוגנת. בנוסף, הסגנון בו בחר התובע, אינו ייחודי לו, תיאורי המקומות אינם פרי המצאתו, כפי שתוארת, ולכן אין לו זכויות יוצרים במסלולים אלה (תק 1124/07 הרנשטט נ' חולית סיורי מדבר בע"מ ואח', ניתן ביום 16.8.2007).

בית המשפט המחוזי בדחותו את ערעורו של מר ארו' הרנשטט על פסק הדין הנ"ל אמר לעניין המסלול "מדובר בתיאור קצר של מסלולי טיול המוכרים לעוסקים בתחום....". ובהתייחסו לסגנון הכתיבה קבע:

"איני סבור כי הונחה במקרה שלפנינו תשתית עובדתית מספקת כדי להוכיח שעסקינן בדרך ביטוי הראויה להגנה על פי דיני זכויות היוצרים. כאמור, מדובר בתיאור קצר של מסלולי טיול המוכרים לעוסקים בתחום ועל כן שימוש במטבע לשון כגון "נוף מדהים בפראותו", "היסטורי" וכדומה, אינו ייחודי למבקש, אף אם ישנם ביטויים מסויימים שצירופם ייחודי במידת מה למבקש, עדיין זהו עניין של מידה וחוש המשפטן מסייע לתחמת הגבול. לאמור, על העותר להפרת זכויות יוצרים להוכיח כי יצירתו עוברת רף מסוים המחייב הגנתה. כאן בית המשפט בחן את הדברים בצורה עניינית תוך יישום ראוי של הדין המחייב".

התובעת נמצא, נמנעה מלהזכיר בכתב תביעתה את ההליך המשפטי שהתקיים בין מנחל התובעת לחברה אחרת ומכאן גם את קביעותיו של בית המשפט בת"ק ובבר"ע המתייחסות לטקסט שעניינו טיול יום אחד לפטרה שהוא הטקסט הראשון בענייננו. גם בתצהירי עדות ראשית שהוגשו מטעם מנחלה מר ארו' הרנשטט ואשתו, נמנעו אלה להתייחס לטענות הנתבעים ולעולה מפסק הדין וההחלטה בערעור על פסק הדין.

בית משפט השלום באילת

ת"א 13770-05-10 אקו טיולי מדבר בע"מ ואח' נ' פרדייז הולילנד תיירות ונופש בע"מ
ואח'

התייחסות התובעת לקביעות בית המשפט המחוזי באשר לטיול יום אחד לפטרה באה רק לאחר חקירתו הנגדית של מנהל התובעת בקשר לאלה הקביעות, ולראשונה רק בסכומים שם נטען, כי הטענה לפיה לא עומדת לתובעת הגנת יוצרים, היא פרשנות מאולצת ומעוותת של פסק הדין וההחלטה בערעור. והוסיפו בהקשר זה כי אם ויקבע כי לנתבעים הגנה של ממש, כי אז ימצא בית המשפט כמי שמכשיר את "השרץ" (כך בלשונם) ואת הדרך להעתקת דפים שלמים מאתרי האינטרנט של עסקים מתחרים. טענה נוספת אותה העלו בסיכומיהם לעניין זה הינה, כי להבדיל מבר"ע 682/07 שם קבע בית המשפט המחוזי כי מדובר במספר משפטים או ביטויים הדומים בסגנונם - במקרה דנן מדובר בהעתקה מלאה של תכנים.

11. הגם וטענות אלה באו לראשונה רק בסיכומי התובעת אתן דעתי עליהם. ראשית וקודם לכול, גם בשלב זה לא הוכחה ולא נסתרה טענת הנתבעת, לפיה במסגרת תביעתו של מנהל התובעת בת"ק 1124/07 ובבר"ע 682/07, נבחן טקסט כתוב המתאר מסלול טיול ליום אחד לפטרה ולמעשה מדובר בטקסט הראשון שהופץ על גבי מנשרים בתביעה לפניי, וכשבסופם של ההליכים המשפטיים נדחתה תביעתו של מר הרנשטט להכיר בטקסט זה כיצירה מוגנת.

האמור גם עולה בחקירתו הנגדית של מנהל התובעת אשר העיד "אם נכלל טקסט של פטרה בתביעה, אז בצורה אקראית יש משפטים שהועתקו, הטקסט לא עלה במבנה אחד..." (ר' עמ' 9 שורות 7-12) ומקבלים משנה תוקף בסעיפים 7-10 לסכומי התובעת לעניין זה, שם היא למעשה טוענת בעיקר לעצם ההעתקה של הטקסטים והיקפה תוך שהיא מחדדת את העובדה כי בערעור שעמד בפני המחוזי היה מדובר בהעתקה של מספר משפטים או ביטויים הדומים בסגנון ואילו במקרה שלפנינו מדובר בהעתקה מלאה של תוכן הטקסט.

שנית, נראה כי ב"כ התובעת נתפס לכלל טעות, שכן ההכרעה בבר"ע של בית המשפט של המחוזי ומטבעם של דברים גם זו של בית המשפט לתביעות קטנות, לא הייתה הכרעה בשאלה אם הועתק חלק מהטקסט או חלק ניכר או הטקסט בשלמותו, ההכרעה שם כמו ההכרעה כאן היא בשאלה האם הטקסט הוא יצירה הראויה להגנת יוצרים כשנקודת המוצא הינה כי הנתבעת אכן העתיקה מאתרה של התובעת את הטקסטים והתמונה וכמפורט בקצרה בפתח הדיון. הנחת מוצא זו הייתה בפני בית המשפט המחוזי בקביעתו "אף אם נניח שמדובר בהעתקה, החוק אינו אוסר כל העתקה שהיא אלא רק העתקה המפרה זכויות יוצרים. מספר סיבות לכך. ראשית, זכות יוצרים אינה קיימת לגבי רעיון, מה שאינו כך לגבי ביטוי (ראה סעיף 7 לפקודת זכות יוצרים)..... מכאן, וכפי שבית משפט קמא ציין, הפרת זכויות יוצרים מתייחסת ליצירה מוגנת ולא לכל יצירה – תהא איכותה והיקפה אשר תהא. ברי כי המדובר בעניין של מידה. אכן ייתכנו מקרים בהם מטבע לשון מסוים יזכה להגנה.... אך יש להוכיח את הייחודיות שנובעת מפרי מאמץ והשקעה של המחבר, נטל שסברוני כי המבקש לא עמד בו במקרה דנן."

בית משפט השלום באילת

ת"א 13770-05-10 אקו טיולי מדבר בע"מ ואח' נ' פרדייז הולילנד תיירות ונופש בע"מ
ואח'

12. במקרה לפניי, התובעת לא טענה וממילא לא הוכח כי התווית המסלול בטקסט הראשון, הוא פרי יצירתה ועמלה, התובעת לא חלקה על הטענה כי מדובר במסלול העובר באותה דרך ובאותו רצף ואתרים לעיר פטרה וכי חברות נוספות הפועלות בעיר אילת מבצעות טיולים לירדן וסיני ומשווקים בדיוק רב את אותם מסלולי טיולים, לרבות מסלול הטיול לפטרה. גם לא חלקה בתצהיריה על העובדה כי במסגרת תביעה וערעור שהגיש מנהל התובעת בשנת 2007, נקבעו קביעות כאמור על ידי בית המשפט לתביעות קטנות ובית המשפט המחוזי (בערעור) ואשר מתייחסות בין היתר לטקסט הראשון. בחקירתו הנגדית של מנהל התובעת מר ארז הרנשטט, הוא למעשה מאשר כי מסלול הטיול יום אחד לפטרה, הוא הטקסט הראשון שלפניי, נכלל בתביעה אותה הגיש נגד חברה אחרת בבית משפט לתביעות קטנות ואשר נדונה גם בערר בבית המשפט המחוזי, ושניהם דחו עתירתו להכרה בטקסט זה כיצירה מוגנת.

באשר לטענות בקשר עם היקף ההעתקה של שני הטקסטים, דומה כי אין צורך להרחיב את הדיבור ביחס לטענה זו. כבר נקבע ולא אחת, כי יסוד ההעתקה, במונח סעיף 21(2), מתייחס אל עצם ה"נטילה" של החומר המוגן ותו לא. תכלית השימוש והשתלבות החומר הניטל במסגרת רחבה יותר, היקפו או אופן שילובו - אינם מעלים או מורידים.

כאמור, חוק זכויות יוצרים אינו אוסר כל העתקה אלא העתקה המפרה זכויות יוצרים בלבד ומכאן כי כל טענה שעניינה מתחיל ונגמר רק בהעתקה לרבות היקף ההעתקה של יצירה, ביטוי, ובמנותק מהכרה באותה יצירה כמוגנת על פי זכות יוצרים – דינה להדחות על הסף.

יוצא איפוא, כי מקום לטענה בדבר העתקה ימצא רק לאחר קביעה כי הטקסטים והתמונה נשוא נשוא הערעור ראויים להגנת יוצרים.

13. בהינתן האמור, ולמרות התנהלות התובעת, אניח לטובתה ובהתסמך על דברי מנהלה, כי בטקסט הראשון בוצעו שיפורים שדרוגים ועריכה נוספת במשך השנים שחלפו מאז קביעות בית המשפט המחוזי, ואבחן טענתה כי קמה לה הגנת יוצרים. עיקר טענת התובעת נעוצה בעובדה כי הטקסט הורכב (כך בלשון התביעה) על ידי הגב' אנג'לה הרנשטט אשתו של מנהל התובעת, וכולל תיאורים גאוגרפיים והיסטוריים כשתואאי המסלול מפורט בסגנון כתיבה ייחודי ומקורי שלה ומשקף מאמץ רב וכישרון כתיבה בשפה האנגלית של הגב' הרנשטט אשר שמשה בעבר כעורכת תוכן במספר תחנות רדיו באנגליה.

הטקסט - "ירדן פטרה – סיור ביום אחד" כפי שהובא לפניי, מתאר מסלול טיול שתחילתו בנקודת יציאה ממלונות אילת ועד לעיר פטרה שבירדן. הוא כולל מקומות ואתרים תוך ציון והדגשה של המעברים מאתר לאתר (סיק הקניון, הכניסה לפטרה והחליכה בפטרה) ותוך תיאור

בית משפט השלום באילת

ת"א 13770-05-10 אקו טיולי מדבר בע"מ ואח' נ' פרדייז הולילנד תיירות ונופש בע"מ
ואח'

קצר של האתר בתוספת עובדות ונתונים כמו שעת היציאה, זמן הנסיעה שבמסגרתם הוסף, כי תינתן סקירה קצרה של התרבות וההיסטוריה של ירדן, קיומה של אופציה לרכיבה על סוסים ללא תשלום, הדרכה על ידי מומחה, משך זמן ההליכה הרגלית בין האתרים, הדרכה הכוללת אגדות ומיתוסים ביחס לעיר פטרה ולבסוף עצירה במסעדה לארוחת "בופה" וצעידה חזרה לכלי התחבורה, כשאז נתונה למטיילים האופציה לקבל שירותי הסעה על ידי גמל או נהגי כרכרות.

למעט טענה כללית בדבר סגנון כתיבה ייחודי ומקורי המשקף מאמץ רב וכישרון הנסמך בין היתר על ניסיונה כעורכת תוכן ושליטתה בשפה האנגלית, התובעת לא הצביעה על משפט, רצף מילים, ביטוי או צירוף מילים עליהם נטען כי הם מקוריים וייחודיים במידה הראויה להגנה, וטענתה כאמור, נותרה כללית וביחס לטקסט בכללותו, ולא בכדי.

הטקסט מלמד על עוד מסלול טיול כמו מאות אחרים, המכיל ביטויים עובדתיים מקובלים, והגם שניכר כי בתיאור האתרים בהם צפויים לבקר המטיילים הושקעה מחשבה ואף כשרון מה של הכותב, בבחינתו כשלם לא מצאתי בו סגנון כתיבה ייחודי ומקורי ברמה הנדרשת להגנה על פי חוק הגנת יוצרים. גם בפריטתו, למשל בתיאור ההליכה בתוך העיר פטרה "**ההליכה בפטרה תהיה קלילה בזכות אינסוף האתרים והעובדות המרתקות ... כל אלה ימחישו את ההיסטוריה בצורה צבעונית כמו אבן החול שממנה נחצבה העיר**" - והגם שמצאתיו מושקע במידת מה, הוא נותר חסר את אותה ייחודיות הראויה להגנה.

ביטויים קצרים או צירוף מילים או רצף מילים בודדות, כאמור, יזכו לעיתים נדירות להגנת זכות יוצרים. התובעת לא טענה לביטוי ספציפי או רצף מילים.

כפי שקבעה הפסיקה על אלה לשאת עמם מידה מספקת של יצירתיות ומטען, מעבר למידה המינימאלית הנדרשת של מקוריות ביצירה, ואין די בהשקעה רגילה. עמד על כך בהרחבה כבוד הנשיא מ. שמגר בע"א 513/89 Interlego A/S '1 Exin-Lines Bros. S.A, פ"ד מח(4) 133, 165.

נראה, כי באותם יצירתיות ומטען מתקיימת מעין **עצמאות יצירתית** שקיבלו אותו ביטוי או צירוף מילים ייחודי מחוץ לאותה יצירה, ההופכת אותם לביטוי או סוג של מטבע לשון ובשימוש הציבור בהם בהקשרים אחרים שמחוץ למקור יצירתם.

במקרה לפני לא מצאתי בטקסט ביטוי או רצף מילים ייחודי הנושא עמו מטען ויצירתיות מעבר למידה המינימאלית, ודברים אלה נכונים גם ביחס לטקסט בכללותו.

מעבר לאמור, יש לזכור כי מדובר בטקסט המתאר מסלול טיול, ולא זו בלבד, אלא מסלול עליו נטען ולא נסתר כי הוא המסלול האפשרי היחיד לעיר פטרה ובו עושים שימוש חברות טיולים נוספות.

בית משפט השלום באילת

ת"א 13770-05-10 אקו טיולי מדבר בע"מ ואח' נ' פרדייז הולילנד תיירות ונופש בע"מ
ואח'

לצד אלה, נמצאת תכליתו של חוק זכות יוצרים שהינה בין היתר לאזן בין צרכים חברתיים מתחרים, מצד אחד זכותו של היוצר בפרי עמלו ומנגד זכותו של הציבור לצרוך את היצירה ועידוד יצירות חדשות לטובת החברה. לא אחת חזר והדגיש בית המשפט כי יש לנהוג בהירות בבואנו לקבוע האם יצירה ויהיו איכותה והקיפה אשר יהיו, תוכר כזכות יוצרים ותחסה תחת הגנתו של חוק זכות יוצרים. זהירות זו מתבקשת בין היתר משום האיזונים השונים הנדרשים במערכת ההגנה על זכויות נוגדות. עוד יש לקחת בחשבון כי במסגרת ההגנה אותה מעניק חוק זכות יוצרים, מתן זכות יוצרים על ביטוי מסוים, רצף מילים בודדות או צירוף מילים - יש ותגביל שימושים אפשריים עתידיים, ואת זכותם של אחרים לעשות שימוש בהם.

במקרה לפני לא נטענה כל טענה לזכות יוצרים ביחס לביטוי או רצף מילים או צירוף מילים (כאלה כאמור גם לא נמצאו) אלא נדרשה הגנה על הטקסט בכללותו ובנסיבות העניין כשה מכל בעיקר ביטויים עובדתיים מקובלים, הזהירות המתבקשת לטעמי, היא גדולה יותר.

14. הדברים האמורים נכונים בשינויים המחויבים גם ביחס לטקסט השני – **שענינו הפלגה במפרץ אילת**. זה כולל תיאורים של הנוף, של כלי השייט, חווית השייט, אופציות לשרוג השייט, ומה כלול במחיר (ארוחות נשנושים שתייה וכדומה) - בו לא מצאתי כל מקורות, ייחודיות ומורכבות כנטען. תוכנו של הטקסט מזכיר רבים אחרים שענינם "הזמנה לשייט" באיזור כזה או אחר.

כמו בטקסט הראשון גם ביחס לטקסט זה, התובעת תמכה תביעתה להכרה בתוכנו של הטקסט כיצירה מוגנת בטענה כללית למורכבות וייחודיות של הטקסט המשקפים מאמץ רב וכישרון הנסמך בין היתר על ניסיונה בעבר של אשתו של מנהל התובעת כעורכת תוכן ושליטתה בשפה האנגלית. התובעת לא הצביעה על משפט, רצף מילים, ביטוי או צירוף מילים עליהם נטען כי הם מקוריים וייחודיים במידה הראויה להגנה, וטענתה כאמור, נותרה כללית וביחס לטקסט בכללותו. נכונה אני לקבל מטענת התובעת כי השקיעה מידת מה של מאמץ בניסוח הטקסט, אולם זה מורכב בעיקר ממשפטים וביטויים עובדתיים מקובלים, נעדרי מקוריות ויצירתיות. דיני זכות יוצרים מגינים על מקוריות ויצירתיות, ההגנה אינה קיימת לגבי עובדות, רעיונות והמאמץ הכרוך באיסופם של אלה ובהצגתם כפי העולה מהטקסט לפניי, ומכאן, בין בחלקו ובין בשלמותו, הוא נעדר אותה ייחודיות הראויה להגנת יוצרים.

15. תמונת הג'יפ – בתמונה שביחס אליה עותרת התובעת להכרה בזכות יוצרים, נצפה גיפ בסביבה מדברית. הנתבעים כאמור, לא חלקו על העתקת התמונה מאתר האינטרנט של התובעת לאתר האינטרנט של הנתבעת, ועיקר הגנתם לעניין זה היא כי מדובר בהעתקה מותרת, שכן

בית משפט השלום באילת

ת"א 13770-05-10 אקו טיולי מדבר בע"מ ואח' נ' פרדייז הולילנד תיירות ונופש בע"מ
ואח'

בהעדר כל טענה מצד התובעת כי היא זו שצילמה את התמונה או שזו הזמנה על ידה ועבורה, הרי אין מדובר ביצירה מוגנת.

עיון בכתב התביעה ותצהיר התובעת מלמדים, כי למעט הטענה שתמונת הגיף הועתקה מאתר האינטרנט שלה (ראה סעיף 16 בכתב התביעה וסעיף 12 בתצהירו של מר ארו הרנשטט) לא הוסיפה התובעת לטעון בעניין זה. חרף טענת התובעים בכתב הגנתם למקור התמונה, חזרה התובעת בתצהיריה שהוגשו מטעמה על שטענה בכתב תביעתה המסתכם כאמור בטענה קצרה בדבר העתקה של התמונה. התובעת לא מצאה להוסיף פרטים וכל שנמצא סופו של דבר, הוא כי מדובר בתמונה רגילה שאין דבר שמייחד את המקוריות והבלעדיות עליה, לא ברור מי צילם את התמונה לא ברור מי הזמין את התמונה, ולמעשה לא הוכח מקורה. ויודגש כי טענה כללית בפרק "רקע כללי" שבכתב התביעה ולפיה כל החומר המקצועי בקשר לעיסוקה המסחרי של התובעת נערך נאסף וצולם על ידה - אין בו די. ברע"א 7774/09 אמיר ויינברג נ' אליעזר ויסהוף נקבע בפסקה 11 נקבע:

"המקוריות יכולה להתבטא בהיבטים רבים ושונים כמו בחירת התזמון הנכון; בחירת זווית הצילום והתאורה, המרחק מהנושא, מיקוד התמונה, בחירת הרקע לתמונה וטכניקת הצילום; עיצוב הצילום, משחקי האור והצל, ההדגשים המגוונים ועצם בחירת הנושא וסידורו. בכל צילום העומד בדרישת המקוריות המינימלית קיימת טביעת עינו הייחודית של הצלם. "אין צילום – ויהא הפשוט ביותר, אשר אינו מושפע מאישיותו של המצלם".

כאמור, בענייננו, לא נטען וממלא לא הוכח מקוריות התמונה וייחודה, כל הטענה מסתכמת בכך שזו הועתקה מאתרה של התובעת. אוסיף, כי טענת התובעת לעניין זה, עוד פחות מטענותיה בקשר עם הטקסטים, נטענה באופן כללי וסתמי, ונראה כי כל שבקשה הוא להעצים את היקף ההעתקות של הנתבעים מאתריה כשההיקף העתקות מהווה כשלעצמו, לשיטתה, בין היתר, בסיס לעיתרתה להגנה על פי חוק זכויות יוצרים – ולא היא.

16. מכל האמור ומשלא עלה בידי התובעת להוכיח כי שני הטקסטים והתמונה ראויים להגנה על פי דיני זכויות היוצרים - דין התביעה נגד הנתבעים 1-2 להדחות, מבלי הצורך בבחינת יתר טענותיה ואלה של צד ג'.

התובעת תשלם הוצאות הנתבעים 1 ו- 2 ושכ"ט עו"ד בסכום כולל של 10,000 ₪, וזאת תוך 30 ימים מהיום אחרת ישאו הפרשי הצמדה וריבית עד לתשלום בפועל.

בית משפט השלום באילת

**ת"א 10-05-13770 אקו טיולי מדבר בע"מ ואח' נ' פרדייז הולילנד תיירות ונופש בע"מ
ואח'**

משנדחתה תביעת התובעת, הודעת צד ג' נדחית אף היא. הנתבעים 1 ו-2 ישלמו לצד ג' הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד בסכום כולל של 5,000 ₪, וזאת תוך 30 ימים מהיום אחרת ישאו הפרשי הצמדה וריבית עד לתשלום בפועל.

זכות ערעור כחוק.

ניתן והודע היום, כ"ז חשון תשע"ד, 31/10/2013 בהעדר הצדדים.

שוש שטרית, שופטת